

HUNGRAIL

VASÚTI ÁRUFUVAROZÁSI VERSENYKÉPESSÉGI KONCEPCIÓ
OKTATÁS-KÉPZÉS CSOMAG

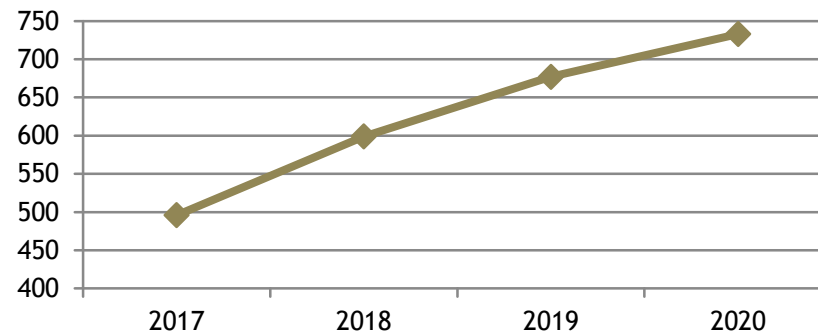
Lépéskényszerben a szektor

- ❑ Több mint 1500 betöltetlen pozíció
- ❑ Több mint 2000 fő vasutas szakember pótlása válik szükségessé 2020-ig a vasúti áru fuvarozás szempontjából fontos munkakörökben;
- ❑ Átlagéletkor a kritikus munkakörökben meghaladja a 45. évet
- ❑ Munkaerő pótlásra két korcsoport szorul: A pályakezdők és a nyugdíjba vonulók helyét felváltó munkaerő;
- ❑ A szükséges munkaerő szükséglet 85%-a érettségire épülő szakképzettséget igényel
- ❑ Z generációs „probléma”
- ❑ A felmerülő igény 40%-a Budapest és vonzáskörzete

A kialakult helyzet veszélyezteti a vasúti közlekedés lebonyolíthatóságát és az üzembiztonságot

Várható létszámhiány a vasúti áru fuvarozáshoz kapcsolódó TOP 10 munkakör esetén (fő)

Forrás: HUNGRAIL saját felmérés

A konkurens szállítási módok léptek

2014 őszi – fuvarozói munkacsoport
„Szakmáztatás - finanszírozás - marketing”

2015 eleje
minisztériumi-érdekképviseleti munkacsoport

2015 tavasz
Az alágazat teljes foglalkoztatási igénye **6800 fő**

2015. október 8.

Együttműködési megállapodásunk
az OFA Nonprofit Kft-vel

2015. október
kérdőív a konkrét munkáltatói
képzési igények felmérése érdekében
120 regisztrált vállalkozás
1210 fő konkrét képzési igény

2015. OKTOBER 16.

Az első OFA-toborzó
szervezetünk székházában

b) a 18 éves korhatár visszaállítása lehetőségének vizsgálata a
belföldi áru fuvarozási tevékenység vonatkozásában;
Határidő: 2015. szeptember 30. Felelős: NFM

Fontos!: frissen végzett fiatalok megnyerése!

Levelünk Violeta Bulc,
az Európai Bizottság közlekedésért felelős biztosa részére
(2015. szeptember 14.)
az NFM támogató megerősítésével

a gépjárművezető-hiány megszüntetése és a folyamatos utánpótlás
biztosítása érdekében

a) a hivatásos gépjárművezetők "C", "D", "C+E", "D+E" és "GKI"
alapkategóriájú képzése feltételeinek kialakítása **állami finanszírozással**;

Fontos!: OFA képzési program!

5 milliárd forint állami támogatás

2 évre tervezett (hosszabbítható) program

Hármas együttműködési struktúra:

- leendő munkavállaló, tanulmányi szerződéssel
- munkaadó (NIT Hungary tagvállalkozás)
- képzőszerv (Kamionsuli Kft.)

d) a képzési rendszer szabályainak felülvizsgálata, a felesleges
vizsgaelemek megszüntetése

Határidő: 2016. január 31. Felelős: NFM, NGM

Emlékeztetőül: 4/2015-05-28 Kgy. számú határozat!

A Beszámoló Küldöttközgyűlés ... fél éves határidőt meghatározva elrendeli,
hogy az Elnökség a szervezet nevében a gépjárművezetők és a szakmai
irányítók kötelező továbbképzése és a továbbképzéshez kapcsolódó
vizsgakötelezettség jelenlegi rendszerét vizsgálja meg, és lehetőség szerint
az illetékességgel és hatáskörrel rendelkező szerveknél a rendszer
felülvizsgálatát – a továbbképzések esetére előírt vizsgakötelezettség
eltörlését – kezdeményezze.”

4.
c) a belföldi fuvarozást végző gépkocsivezetők kiküldetési
költségtérítési átalányának növelése

Határidő: 2015. szeptember 30. Felelős: NGM

Fontos!: bérfejlesztési lehetőség belföldi relációban!

T/6636 sz. törvényjavaslat (2015. október)

Információink szerint a 278/2005. (XII. 20.) Korm. rendeletben meghatározott összeg
jelentősen emelkedik:

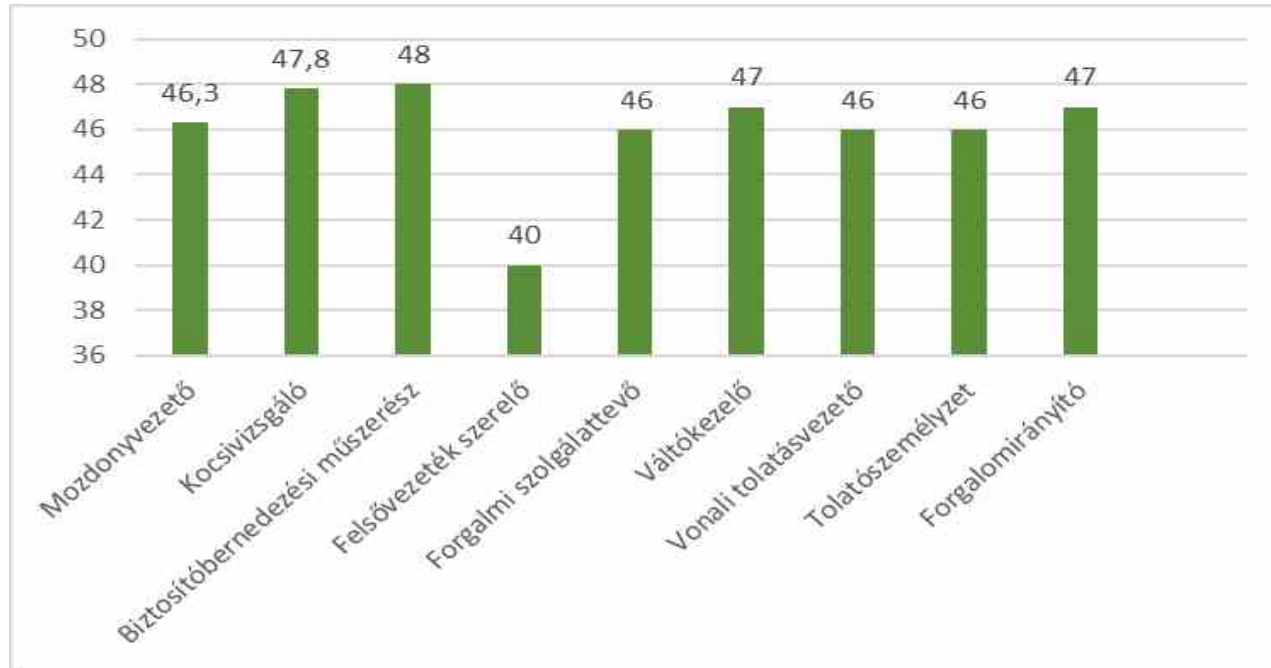
500 forint / nap → **3.000 forint / nap**

297/2015. (X. 13.) Korm. rendelet a 2016/2017. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2016/2017. tanévben induló képzések tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítéseiről

A közúton **4500** fő új szakképzése indul, míg a vasúton csak **100** fő

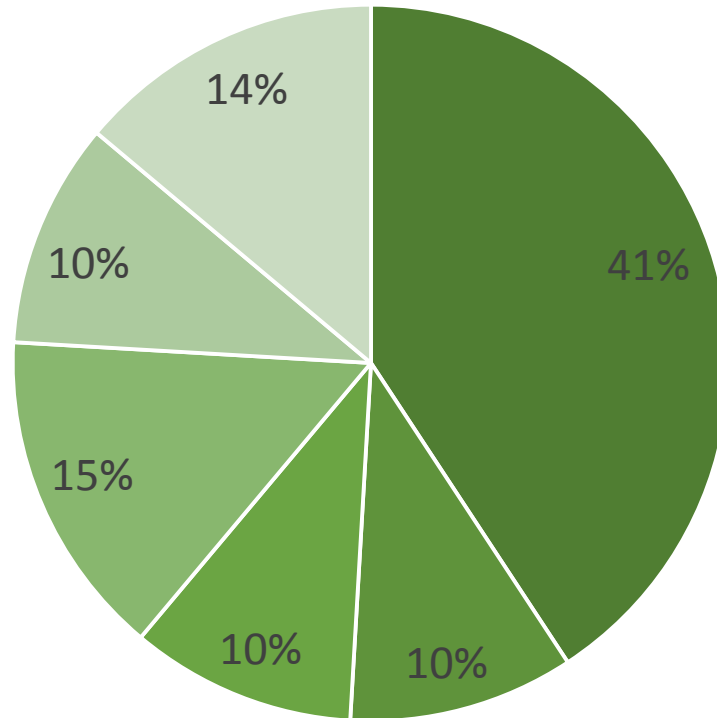
1	Az Országos Képzési Jegyzékben szereplő új szakképesítések és ágazatok	Fővárosi és megyei keretszámok összesítése (fő)
5	Autóbuszvezető (35-841-01)	1000
26	Járműipari karbantartó technikus (55-523-07)	500
32	Kocsivizsgáló (54-525-09)	100
49	Tehergépkocsi-vezető (35-841-02)	3000

Átlagéletkor alakulása a vasúti árufuvarozás szempontjából fontos hiányszakmákban

*Megjegyzés: bizonyos munkakörökben a korábbi években a kollégák korkedvezményt szereztek (mozdonyvezetők esetében ún. tengelyen töltött idő).

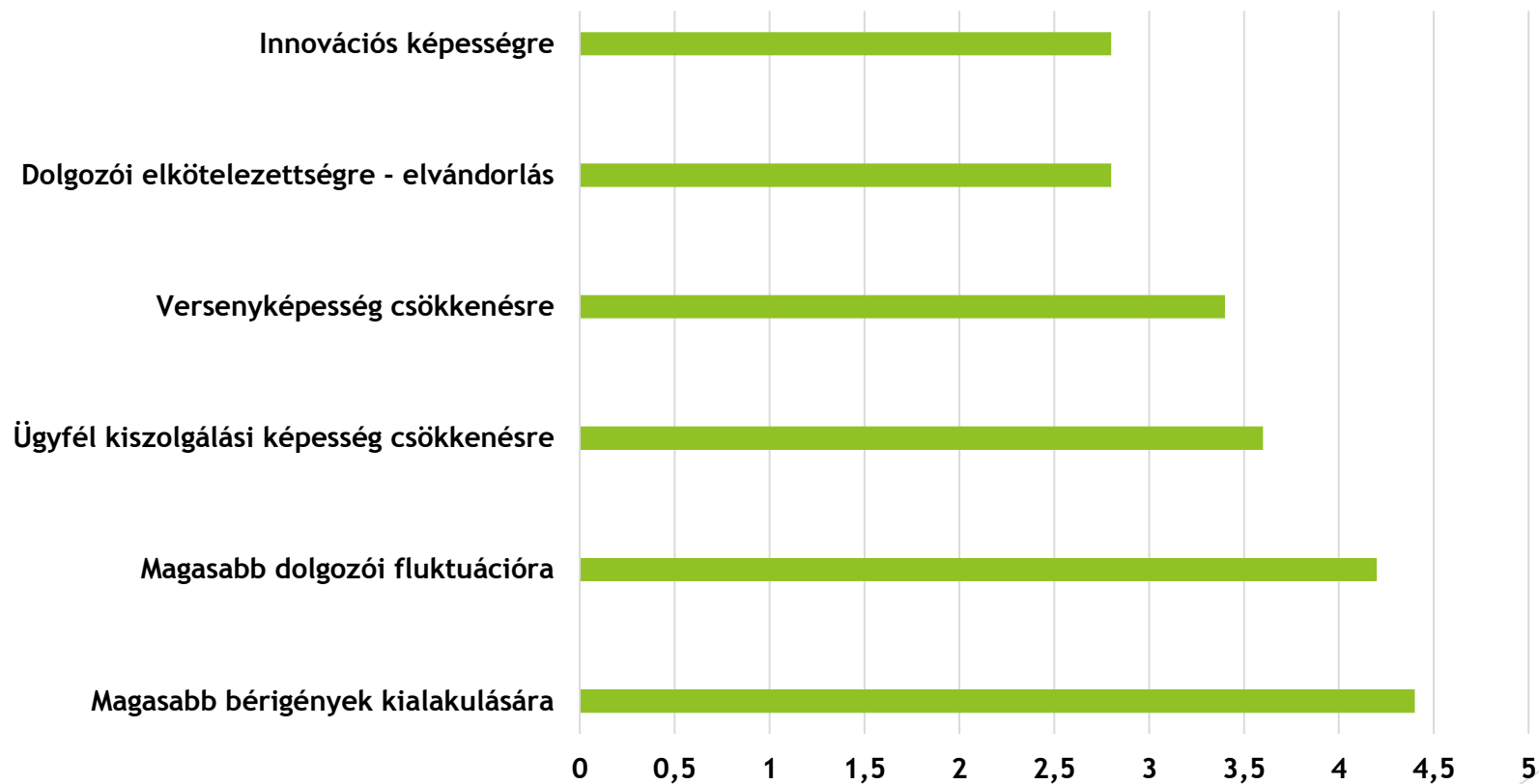
Munkaerőigény megoszlása területenként

■ Budapest ■ Debrecen ■ Miskolc ■ Pécs ■ Szeged ■ Szombathely

Forrás: HUNGRAIL saját felmérés

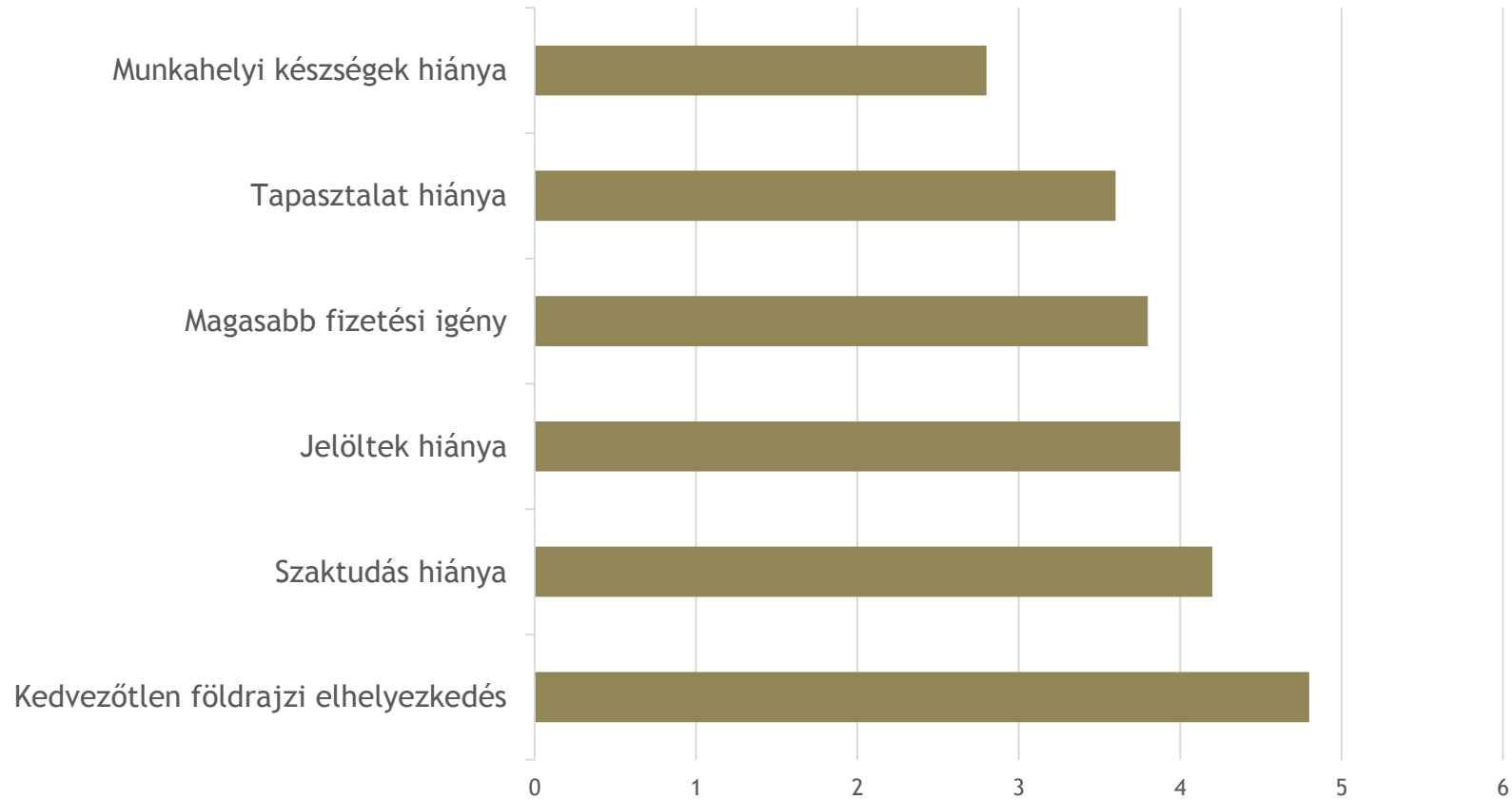
A jelenlegi szakemberhiány hatása a vasútállalatok egyes tevékenységi területére

1: nincs hatással 5: nagy hatással van

Forrás: HUNGRAIL saját felmérés

A munkaerőhiány kialakulását előidéző tényezők értékelése fontosságuk alapján

Forrás: HUNGRAIL saját felmérés

Képzési idő alatt a munkáltatót sújtó költségszerkezet bemutatása - mozdonyvezető képzés példáján keresztül (magánvasúti társaság számítása alapján)

- A hatályos rendszerben 2 kategóriás mozdonyvezető gyakornokokat egy típusismereti vizsgával közel **18 hónap** alatt lehet kiképezni

Munkáltatót terhelő 1 fő leendő mozdonyvezető képzési költségei: Oktatás szervezés költsége (**72 e Ft**) tanfolyami költség (a tanfolyam szervezőtől és a tanfolyami létszámtól függően **1 200 e -2 000 e Ft**), gyakornoki bér és járulékai (**3 180 e Ft**), utazási költségtérítés (**916 e Ft.**)

- További típusismereti (**min. 3**) és vonalismereti (**min. 20**) képzések **2-3 hónap**

Munkáltatót terhelő költségek: Az 1 fő mozdonyvezetőnek a 3 hónap alatt már mozdonyvezetői bér és járulékok (**1 544 e Ft.**), cafatéria és járulékai(**165 e Ft.**), utazási költségtérítés (**120 e Ft.**), oktatás szervezés (10 fős csoportot feltételezve a 3+20 vizsga egy főre jutó) költsége (**30 e Ft.**), vasútszakmai oktató biztosítása (**117 e Ft.**), vizsga díj (**30 e Ft**).

- Éves szinten **30** óra az időszakos oktatási órák száma, azonban a megnövekedett követelményrendszer miatt (időszakos hatósági vizsga, eltérés oktatás - vizsga és annak hatósági alapvizsgái,előképzések - vizsgák és azok hatósági alapvizsgái, további típus- és vonalismerti vizsgák megszerzése) elérheti a **78** órát is munkavállalónként.

- Megjegyzendő, hogy egy önállóan, megfelelő gyakorlati tapasztalattal rendelkező munkatárs kiképzése az elméleti képzési időnek akár duplája is lehet (pl. fogalmi szolgálattevő szintén min. 2 év), tehát a többi hiányszakma pótlása is hasonlóan több év, és nagy költségteher a vállalatoknak

Szükséges beavatkozást igénylő rövid és középtávon javasolt intézkedések a munkaerőhiány enyhítése érdekében

Rövidtávon javasolt megoldások:

- adókedvezmények biztosítása,
- képzési költségek (tanfolyami-, bér- és utazási) állami átvállalása részben vagy teljesen - TOP 10 hiányszakma esetében;
- Vasutas életpályamodell kialakítása;
- Bérlet programok kialakítása a munkaerőhiánnyal szenvedő térségekben

Középtávon javasolt megoldások:

- Megváltozott működési környezethez igazított képzési és utánpótlási rendszer kialakítása;
- Nagyobb állami szerepvállalás a vasutas szakember képzésben;
- Vasutas szakma fiatalok számára történő vonzóbbá tétele

Szakemberhiány leküzdése érdekében szükséges középtávon javasolt intézkedések I.

- ❑ Állami szerepvállalás a vasúti szakemberek képzésében (vasúti szakképzettség megszerzését biztosító szakközépiskolák működtetése és/vagy a vasúti szakképzést végző regisztrál szervek állami támogatása);
- ❑ EU támogatási források (kivitelezhető/meg is nyerhető pályázati lehetőségek biztosítása);
- ❑ A 19/2011 NFM rendelet felülvizsgálata, optimalizálása (bemeneti feltétel követelménye, alapképzés szakmai anyag - óraszám, vizsgáztatási rendszer, bürokrácia tekintetében), legyen meg-megújuló a külső hatásokhoz sikeresen adaptálódjon;
- ❑ Orvosi alkalmassági előírások felülvizsgálat, munkakör specifikus optimalizálása;

Szakemberhiány leküzdése érdekében szükséges állami beavatkozást igénylő középtávon javasolt intézkedések II.

Képzési költségek csökkentését célzó képzési rendszerben szükséges változtatások:

TUDÁSKÖZPONTÚ képzés

- ❑ Tananyagok egyszerűsítése, tartalmi korszerűsítés, szükséges óraszámok csökkentése, jelölése;
- ❑ A felsőfokú állami és a 19/2011 rendelet hatálya alá eső képzés összhangjának megteremtése, átjárhatóság biztosítása;
- ❑ Gyakorlatorientált képzés kialakítása;
- ❑ A vonalakra és típusokra készítendő képzési programok, azok éves felülvizsgálatának, módosításának csökkentése;
- ❑ Vasútszakmai oktatói követelményrendszer felülvizsgálata, optimalizációja annak érdekében, hogy a megfelelő tapasztalatokkal rendelkező szakemberek ne kerüljenek kizárásra;
- ❑ Központilag készített - úgynevezett „ajánlott” képzési program megalkotása;
- ❑ Párhuzamosságok kiszűrése;
- ❑ Alapképzések, időszakos oktatások stb. bejelentésére vonatkozó on-line felület kialakítása a bürokrácia csökkentése érdekében;
- ❑ Képzőszervezet kompetenciájának kiterjesztése a vonal és típusismereti programok benyújtását illetően;
- ❑ Hatályos utasítások közzététele a vasúti társaságok és a képző intézmények részére;

Szakemberhiány leküzdése érdekében szükséges beavatkozást igénylő középtávon javasolt intézkedések III.

Megfelelő jelöltek számának növelése érdekében szükséges iskolarendszerben szükséges intézkedések:

- ❑ Gyakorlatorientált képzések fejlesztése;
- ❑ Munkáltatói igényekhez igazodó képzések beindítása - kritikus hiányszakmák esetén (TOP 10) állami támogatás biztosítása mellett;
- ❑ OKJ-s képzések tematikájának, tartalmának, vizsgamódszertanának a hatósági vizsgakövetelményekhez történő illesztése;
- ❑ Ösztöndíjprogramok kidolgozása ;
- ❑ Szakosodás lehetőségének korábbi megteremtése - életkor csökkentés;
- ❑ Élvezzen előnyt a szakképző iskolában végzett diák és mentesítve a további vizsga alól azzal szemben, mint a nem szakképző intézményből érkező diáknak;

Oktatás és képzés csomag elvárt eredményei

Általános célok:

- ❑ Megváltozott piaci környezethez illeszkedő....
- ❑ Vasúti áru fuvarozás versenyképességét elősegítő... **Középtávon új képzési és vizsgáztatási rendszer**
- ❑ A hatósági és európai uniós előírásoknak eleget tevő...
- ❑ A vasúti alaptevékenységet előtérbe helyező.....
- ❑ A vállalkozó vasúti társaságok piaci igényekhez való gyors rugalmas alkalmazkodását támogató....

Oktatás és képzési rendszer megvalósulása rövid és középtávon egyaránt

A vasúttársaság hosszú távú, megbízható és kiszámítható munkalehetőséget, szakmai fejlődést, széles körű képzési lehetőségeket, valamint béren kívüli juttatásokat tudjon kínálni

BACK UP (Háttér diák)

Szakképzésbe jelentkező generáció elvárásai vs. Vasúti áru fuvarozási szektor által kínált lehetőségek - Z generáció jellemzői

1. **Digitálisan művelt:** Olyan világban nőttek fel, ahol a technológiához széles körben hozzá lehetett férni, ezt ösztönösen használják a különböző IT eszközöket, és keresnek az Interneten, függnek az elektronikai és információs eszközöktől, ami hangsúlyosan megjelenik kommunikációjuk stílusában és tartalmában is;
2. **Kapcsolódott:** Amióta csak élnek a világ egy Internethez kapcsolódott hely, és minden korábbi generációnál jobban lefoglalja energiájukat az internetes média. Mialatt nagyon mobilak, folyamatosan kapcsolatban is vannak;
3. **Azonnali:** Gyorsak és azonnal várják a választ, és gyorsan fogadják az információt életük egy részét egy még gyorsabb, virtuális környezetben töltik, így a sebességre nagyobb hangsúlyt fektetnek, mint a pontosságra;
4. **Felszínes, kényelmes:** Sem idejük, sem türelmük nincs elolvasni és feldolgozni a nagy mértékű információt, inkább csak arra kíváncsiak, amire adott pillanatban szükségük van, és azt is csak kis mennyiségben, egyszerű, kényelmes és rokonszerves módon akarják megszerezni;
5. **Kísérletező:** Szívesen tanulnak a felfedezés, kísérletezés által, egyedül vagy akár társaikkal együtt. Ez a felfedezőstílus lehetővé teszi számukra, hogy jobban megtartsák az információt, és azt kreatív, jelentőségteljes módon használják fel. Nagyra értékelik a szabadságot és a választás szabadságát. Testre akarják szabni az eszközöket;
6. **Szociális:** Termékeny kommunikátorok, vonzódnak az olyan tevékenységek felé melyek ösztönzik és erősítik a társas interakciót. Feltűnő nyitottságot mutatnak a diverzitás, különbségek és a megosztás felé, és nyugodtan ismerkednek idegenekkel az Interneten;
7. **Csapatjátékos:** Preferálják a csoportban való tanulást és munkát. Ösztönös együttműködők, akik párbeszédekben tudnak kiteljesülni;
8. **Strukturát igénylő:** Paramétereket, szabályokat, prioritásokat, eljárásokat akarnak. Azt is tudni akarják, hogy mit kell tenni a cél eléréséhez. Nagyobb az igényük a struktúrára, mintsem a kétértelműsége;
9. **Bevonódás és tapasztalat:** Az induktív felfedezés felé orientálódnak vagy megfigyeléseket tesznek, hipotéziseket alkotnak, szabályokat találnak ki;
10. **Vizuális és kézzelfogható:** Sokkal komfortosabban érzik magukat egy képekben gazdag környezetben, mint ahol sok a szöveg. Általában elutasítják azokat a feladatokat, melyek hosszú olvasást igényelnek, és hosszadalmas instrukciókat

Személyes kapcsolatok, közvetlen kapcsolat a felettesekkel, közös program a munkatársakkal, felettesek azonnali elérhetősége, a feladat elvégzéséhez szükséges csapattag azonnali elérhetősége, kihívást jelentő munkákat szereti, a munkájuk csak kontrollálva legyen, legyenek korlátozó feltételek....

3744 fő képzése indul el a vasúton, ehhez képest más szakmákban számottevően több fő képzése zajlik

Dízelmotoros vasúti jármű szerelője	Vasútépítő és -fenntartó technikus	Vasúti villamos jármű szerelője	Vasútforgalmi szolgálattevő	Vasúti személyszállítási ügyintéző	Vasúti vontatott jármű szerelője	Vasúti áru fuvarozási ügyintéző	Vasúti jármű-technikus	Vasúti ágazat összesen
560	520	520	560	492	280	532	280	3744

Szállítmányozási ügyintéző	Logisztikai ügyintéző	Összesen
1512	3370	4882

Munkaerő hiány pótlása érdekében hozott intézkedések - MÁV Zrt.

- Újfelvételes képzések tervezésére új módszertan kialakítása
- Munkaerő-toborzás, kiválasztás fejlesztése
- Vasútszakmai oktatói továbbképzések
- Szakképző intézményekkel való kapcsolattartás megerősítése
- OKJ-s képzések tematikájának, tartalmának, vizsgakövetelményekhez történő illesztésében részvétel

Munkaerő hiány pótlása érdekében hozott intézkedések - MMV Zrt.

- ❑ 2014 óta más vasúti társaságokkal „összefogva” OPSZÁT villany- és dízelmozdonyvezető képzés szervezését „rendelték” meg hatósági regisztrált képző szervezetektől.
- ❑ Társaságuk 2014-ben 6 fő, 2015-ben 15 fő, 2016-ban 5 fő képzését vállalta;
- ❑ A nagymérvű elvándorlás megelőzésének céljából az elmúlt évben
- ❑ lényeges bérfejlesztést
- ❑ béren kívüli juttatások (cafateria) megemelése (szinte eléri az évente adható összeg mértékét)
- ❑ és önköltséges utazási idő díjazásának mértékének duplájára emelése történt meg.

Munkaerő hiány pótlása érdekében hozott intézkedések - SWIETELSKY VASÚTTECHNIKA KFT.

I. Általános, minden szakmacsoportot érintő intézkedések:

- minden évben az inflációt követő béremelést hajtottunk végre, 2011 óta, 2012-ben az ágazatot érintő kötelező béremeléssel együtt. Tavaly, illetve az idei évben próbálunk a piaci versenyképességet megtartó bérszintet elérni, nagyobb volumenű bérfejlesztéssel.

II. Szakmacsoportonkénti intézkedések:

Pályaépítő gépkezelők (vasúti járművezetők, vasúti munkagépkezelők, kétéltű járművezetők)

- folyamatos képzéseket indít gépkezelői jogosítvány, típusvizsgák megszerzésére, ennek ktsg.-e: kb. 45.000 Ft/fő.
- vasúti járművezető képzést indított a tavalyi évben. Ennek átfutása kb 1,5 év. Ennek költsége kb 2.000.000 ft/fő

Szerelők

- ▶ Munkakörülmények javítása, 2014-ben felújításra került a szerelőcsarnokuk, ahol modern eszközökkel, tiszta munkahelyi körülmények között dolgoznak a kollégák.
- ▶ Munkaszervezés, a vasútépítő gépek speciális tudást igénylő karbantartását nem csak a műhelyes létszámnak kell tudnia, a gépkezelők is részt vesznek az általuk kezelt gépek karbantartásában.

Tanulók fogadása:

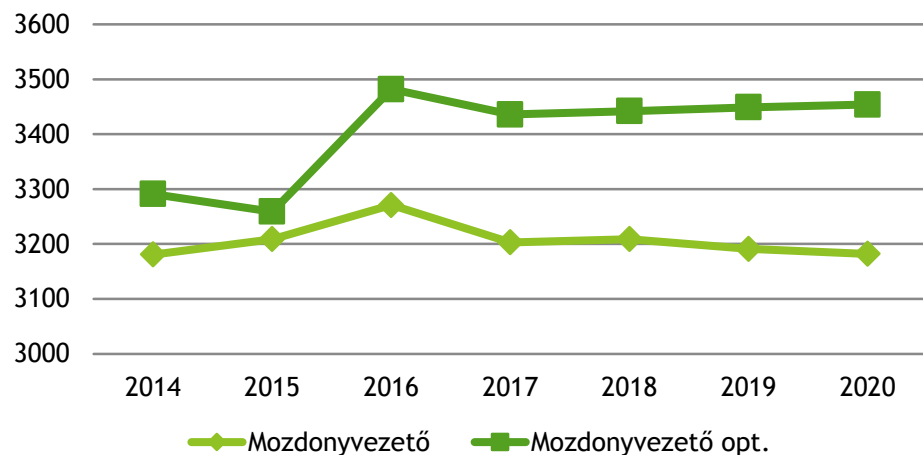
- ▶ Szombathelyi gépipari szakközépiskolával együttműködési megállapodás keretében harmadik éve fogadnak nyári gyakorlatosokat, akik később esetleg munkavállalóik lehetnek.

Pályaépítő munkakörök

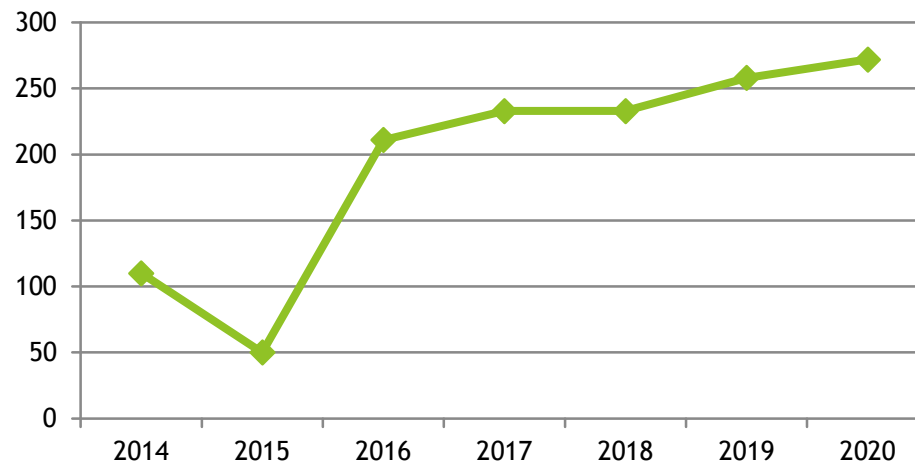
- ▶ Együttműködési megállapodás (GySEV-vel együtt) a szombathelyi Hefele Menyhért szakközépiskolával, akik vasútépítő és fenntartó technikus képzést indítanak.
- ▶ Egyetemi hallgatókat fogadnak nyári gyakorlatra, akik később munkavállalóik lehetnek, művezető, munkahelyi mérnök munkakörben.
- ▶ Sínhegesztő munkakörre új felvételesek toborzása, saját költségen képzést indítanak.

Vasúti járművezetői munkakörök, hiányszakma - TOP 10

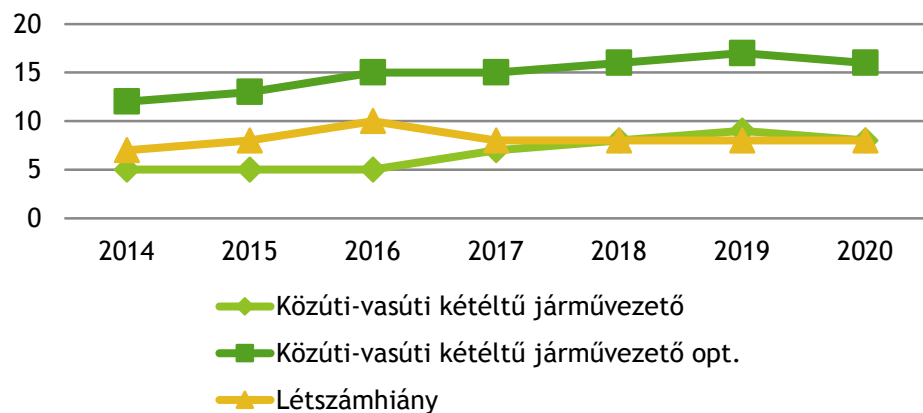
Mozdonyvezető

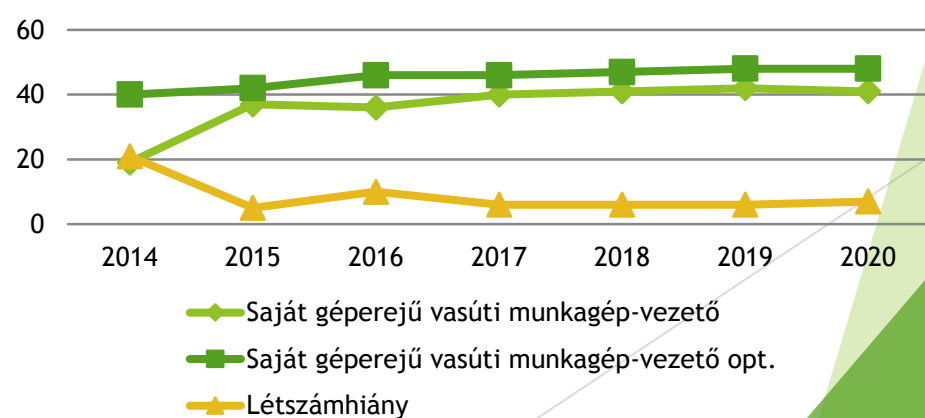
Mozdonyvezető létszámhiány

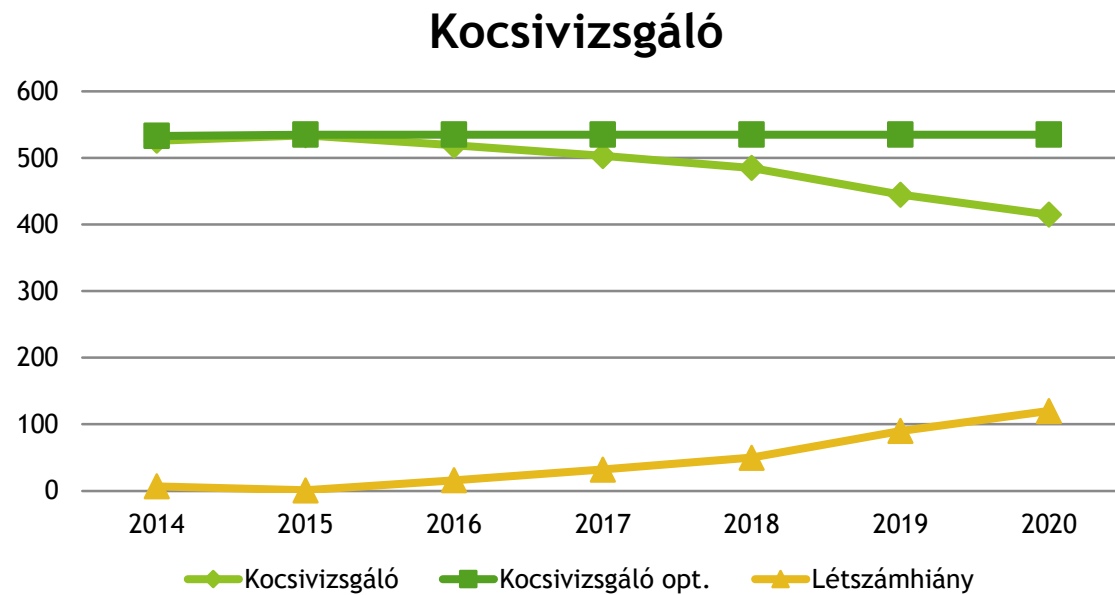
Közúti-vasúti kételtű járművezető

Saját géperejű vasúti munkagép-vezető

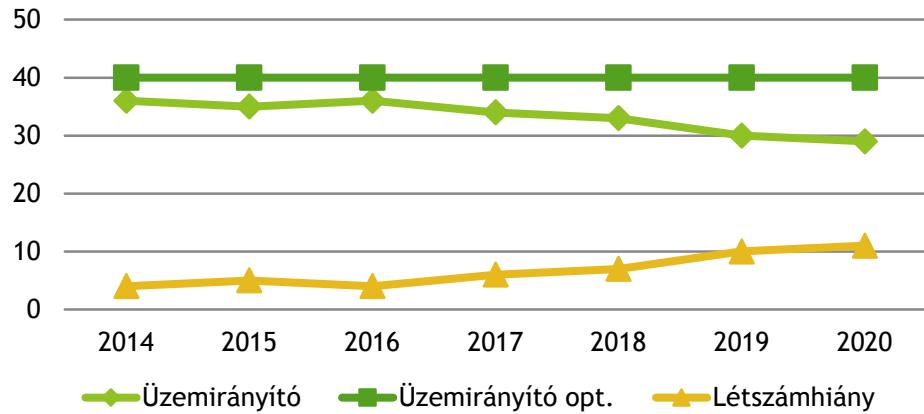
Járművek üzemeltetésével és fenntartásával összefüggő munkakörök - hiányszakma (TOP 10)

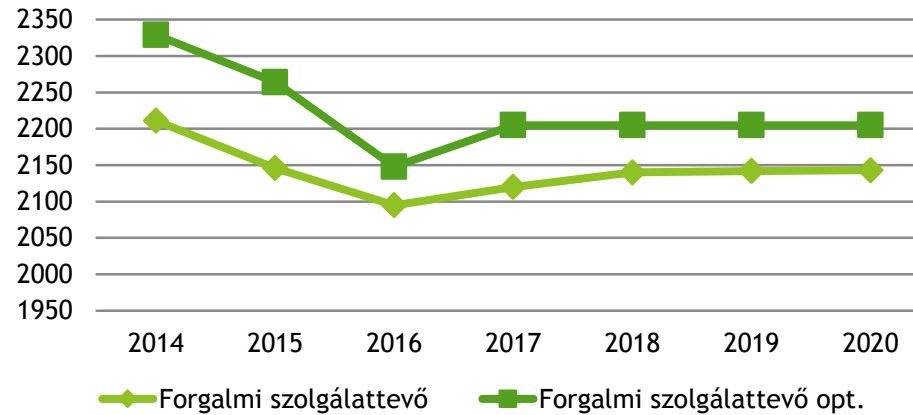
Forrás: HUNGRAIL saját felmérés

Vasúti pálya üzemeltetésével összefüggő munkakörök - hiányszakma (TOP 10)

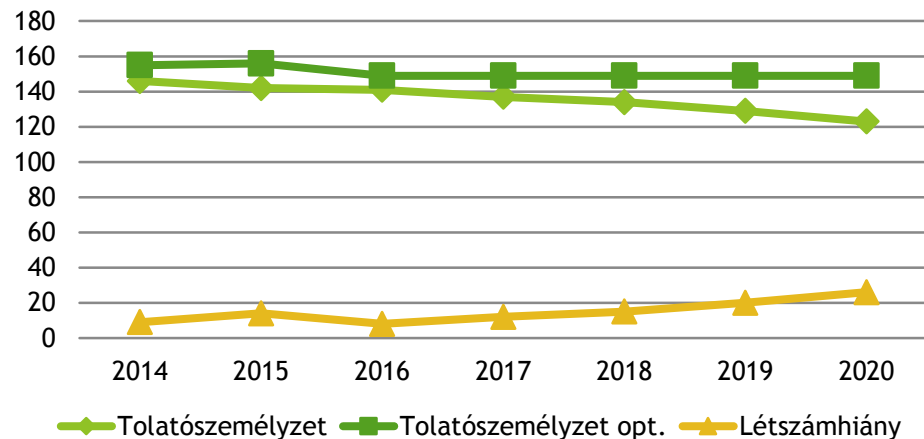
Üzemirányító

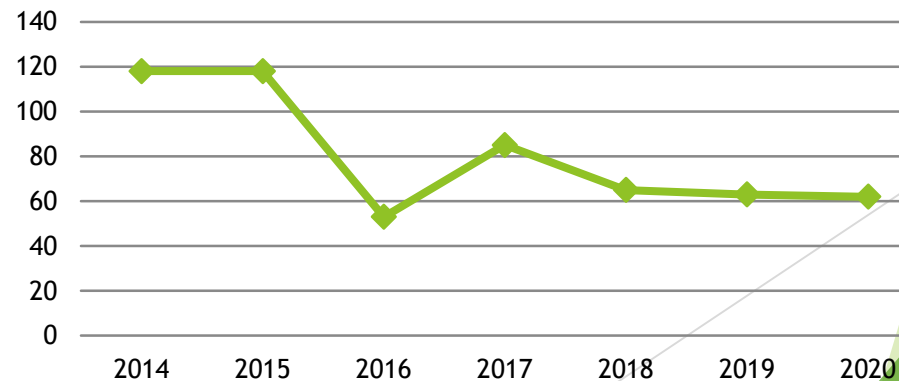
Forgalmi szolgálattevő

Tolatószemélyzet

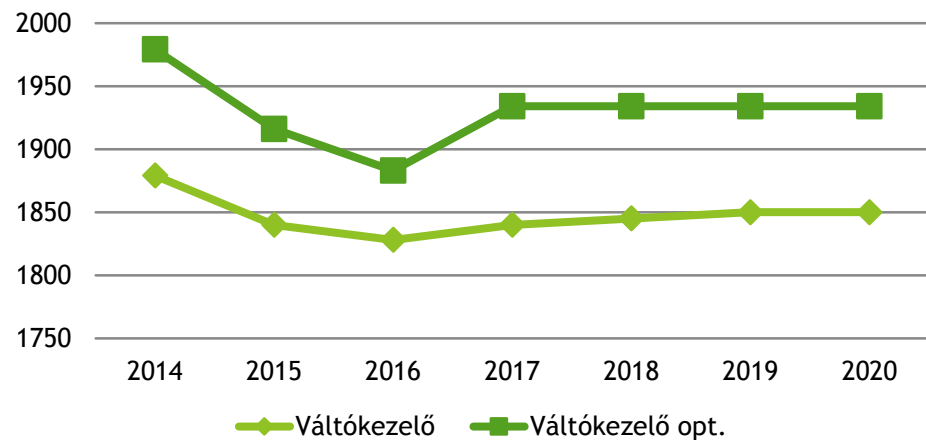
Forgalmi szolgálattevő létszámhiány

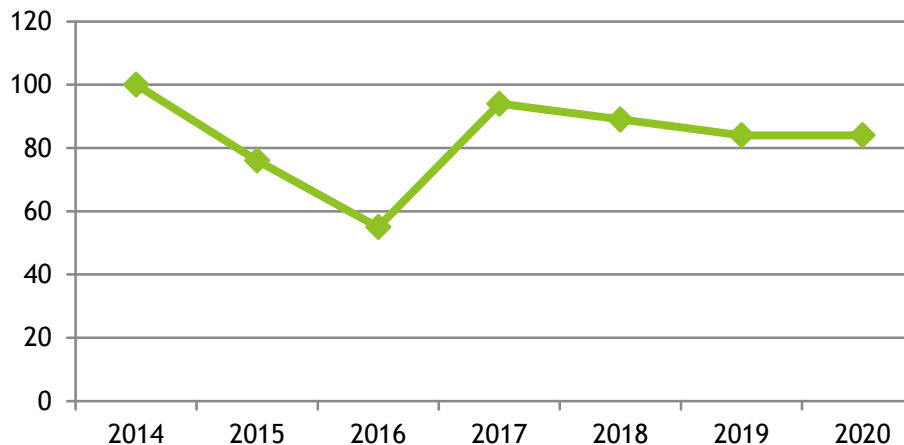
Forrás: HUNGRAIL saját felmérés

Vasúti pálya üzemeltetésével összefüggő munkakörök - kiemelt hiányszakma (TOP 10) II.

Váltókezelő

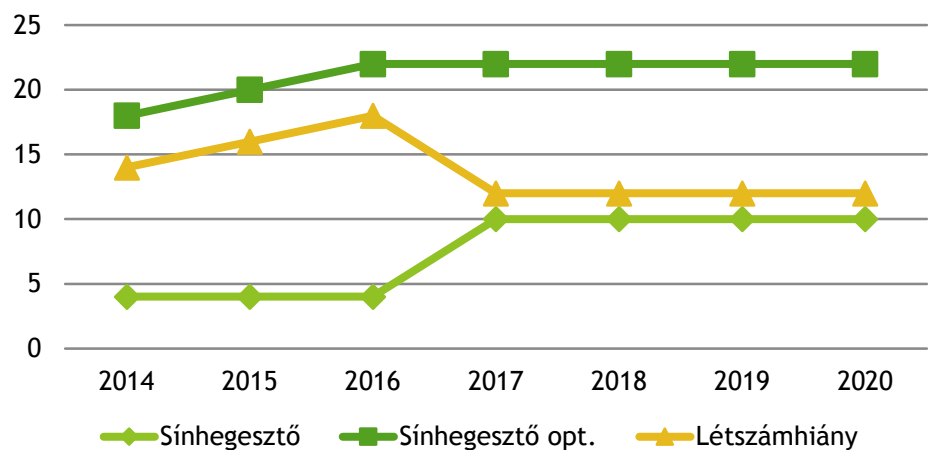
Váltókezelő létszámhiány

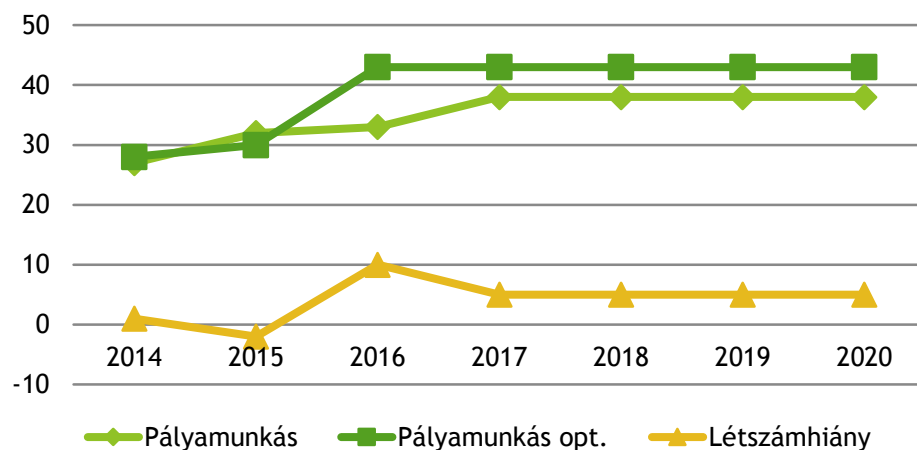
Forrás: HUNGRAIL saját felmérés

Vasúti pálya fenntartásával összefüggő munkakörök - kiemelt hiányszakmák (TOP 10)

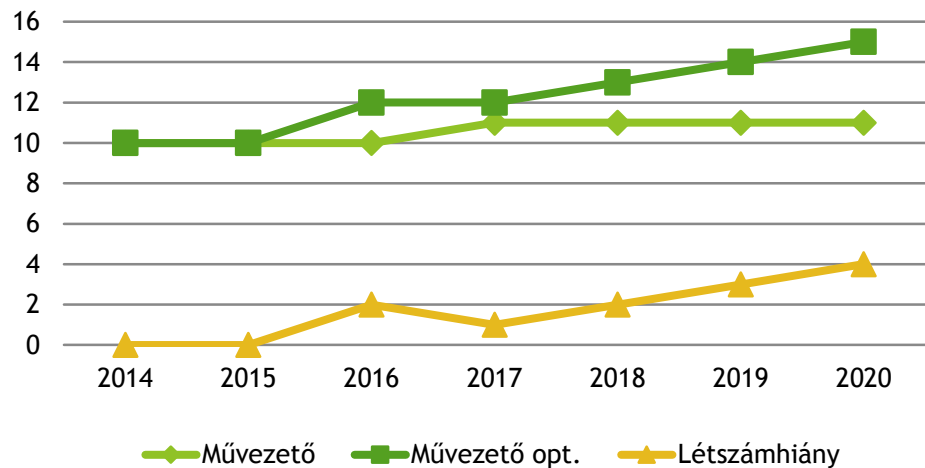
Sínhegesztő

Pályamunkás

Művezető

Mozdonyvezetők minősítésére vonatkozó rendszer felülvizsgálata

- ❑ VTV. 36/G § - Független szakértők bevonásával legfeljebb öt éven belül felül kell vizsgálni a képzési rendszert - *LEHETŐSÉG!*

Szemponrendszer összeállításában lehet szerepe a HUNGRAIL-nek

- ❑ Tananyagok felülvizsgálata - óraszámok csökkentésével, feltételrendszerek vizsgálata, milyen tudás mellett biztosított a biztonságos működés
- ❑ Vizsgabiztosok feltétel rendszerének felülvizsgálata
- ❑ Hol indokolatlanul magasak az óraszámok
- ❑ Stb.